

צא א מיי פיי"א מהל' טוען
הלכה ח סמג עשין לה
טוש"ע ח"מ סי' קמו סעיף
ה:

צד ב מ"י פ"י מהל'
מכירה הל' א סמג עשין
פז טוש"ע ח"מ ס' רה
סעיף א:

צַה ג מִי פִי"א מַהֲלִי
מִלֹּה הֲלִי א ופִ"ז מַהֲלִי
טוֹעַן הֲלִי ב סִמֵּג עֲשִׂין נָד
טוֹשׁ"ע ח"מ סִי לָט סַעִיף ב

מהל' מכירה הלכה ט:
צו ד מ"י פ"א מהל' מלוה

הלכה ח' קמג שס
טוש"ע ח"מ סי' לט קע"ג
ועיין בזמ"י פ"ה מהל'
מכירה הלכה ט' ובזמ"מ שס

קצת סעיף א:
צוה מ"י פ"ו מהל' עדות
הלכה א סמג עשין קט

וְשֵׁשׁ חֹמֹת סָבִיב מוֹסְעֵי גִ
וְסָעִי 7:
צֶחַ וּמִי פִיִּי מֵהֶל מְלוּה
הַלְבָּה אֶסְמֵנִי עֲשֵׂינִי זֶד

טוֹשֶׁעַ חָמֵס סִי לֹט סַעֲיֹף ג:
צִמְצֵם ז מִי פִי מַהֲלִי מַכִּירָה
הֲלִי ז סַמֵּג עֲשִׂין פֶּב
טוֹשֶׁעַ חָמֵס סִי רַה סַעֲיֹף

:6

רבינו גרשום

אין צורך לומר. לערש
לכבוד שלבא ציוווי ויכול
לכתוב משמחת משום דבר
הוא לו שכתוב: הודה
במנה פנים. ואמר אין מחבר
לכבוד פלגיו. הן אין מחבר
אלא אם כן אמר לו לה: הפש
קנין משום דבר בעולם בפני
שנים אין צורך לומר לה:
השנים ופופר שנים קיום:
ששורות. צריכים להעיד
בפני ג' בית דין על
תחומות ערים: אין קשאל
[הוא] דאמר רב נתנן קנין
אם מעשה בית דין דמי
דמה בית דין אין ממלכין
מחבר אין קנין נמי אין
מחבר קנין נמי דמי
למלך בן דוד ודמי רבי'
ואל מעשה בית דין
אלא כהנאה דמי אמאי
צריכי? אין קנין נמי
למלך בן דוד: רסח קנין
למלכה עומד. אין לאחור
קנין כלום: אלא אמאי דלא
אין קנין. אבל אין יברא
צריכי הוא אל תחבי' עול
אין קנין נמי דמי

מדעת מוכר ושטר מתנה מדעת נותן ושטר מלוה מדעת^א ליה ועדות
נמי לא חשיב ומפיהם ולא מפי כתבם ופירש"י כפי' החומש שלא יכתבו
עדותם באיגרת וישלחו לז"ד וי"ל דתקנת חכמים היא שיהיה חשבו
עדות כדי לנצל החוקה בעדות כל דהו שצדכמו מעוט מצייהם החוקה
דהא אפילו יתבצר לנו שלא שמע

המחזיק מחאה מהני לצטל החזקה וגם במודעה תקנת חכמים היא להליל הנאנס וקיום שטרות נמי משום דמעשה צ"ד הוא וכל מעשה צ"ד ככתב שלא מראון החייב ועוד אומר ר"י ששמן מן ר"ת שנוהגים לשלח העדים עדותם באגרת בצ"ד וחשיב עדות והא דלדרשין כפסריס מפיהם ולא מפי כתבם לא אחא אלא למעוטי דוקא אלס שאינו צר הגדה^א אבל ראו להגדה אין הגדה מעכבת זו והא דאמרין בפ"ב דכתובות (דף כ.) כותב אדם עדותו על הסטר ומעיד עליה אחר כמה שנים והוא שזוכר מעמנו אבל אין זוכר מעמנו לא^ב היינו כשאינו מואיל כתב יד צ"ד^א ועוד שמה עד אחד בכתב אין חשוב עדות

שֶׁאֵין שָׁטֵר אֶלֶם צִבִּי לֹהֵב לֹא מֵהֵינָּה צִהֵּי־אֵל דְּכַתּוּבֹת מִפִּי יוֹאֵל כִּתְּבִי צִבִּי
אֶלֶם אֶלֶם צִבִּי וּזְכֹר בְּרִאשִׁית עֲדוּת וְיִשְׁרָע צִהֵּי־אֵל דַּעַד אֶחָד בִּכְתָּב בְּגַט פִּשְׁטָן
(לְקַמֵּן דָּף קסא. וְסָפֵי דִּיהֵי אֲמַר) וְאִתְּ מִנְּהִי קִמְ"ל דְּלִין צִבִּי כְּתוּבוֹ פִּשְׁטָן
כִּיּוֹן דְּזִכְרוּתוֹ הוּא וּבִמְחַמְתָּהּ אִיכָא לְמִימַר דְּקִנִּיט צִיֵּה וְאִין צִבִּי כְּתוּבוֹ אֲגַב
אֲחֵרִינִי אֶלֶם אֶתֵּלַּא שְׁמוּעִין בִּמְחַמְתָּה אֶלֶם שְׁחִי־אֲגַב צִפְנִי בִּי אֶלֶם בְּמוֹדֵעַ
קִסָּה לְתַלְמִי אִי־טִרְטִיר וְיִל דְּלִתָּה לְאִשְׁמוּעִין לְדַע"פ שְׁלֵל צִבִּי לֹהֵם
לְכַתּוּב וְהִם כְּתָבוּ עֲשׂוֹה כִּשְׂרָה וְלֹא מִיחִיו כְּשִׁקְרָה דְּמִסְתַּמָּה לְפִיכָךְ
חָה אִלּוּ מִסָּר מוֹדַעָא בְּפִינִיהֶם כְּדִי שִׁיכְתּוּבֵי: **קִנְיִן בְּפִנִי ב' וְאִין צִרְיָן**
ב'ו'. אֹמֵר ר"ת דִּלָּא אֶתֵּלַּא לְמַעוּטִי שְׁלֵל יִהְיֶה חֲשׁוֹב קִינִי כְּשֶׁנֶּעֱשֶׂה
שְׁלֵל בְּפִנִי שֵׁינִי דִּהֵא אֲחֵרִין בְּקִדּוּשֵׁין (דָּף סה) דִּלָּא אִצִּירוּ סְהִי
אֶלֶם שִׁקְרִי וְאֲמַרְיִי ב'פ' הִזְבֵּה (צ"מ דָּף מו.) אֲגַבִּי הִיֵּה עוֹמֵד בְּגוֹרֹן כֹּה
וְאִי אֲחֵרִין מְטַבֵּעַ נִקְנָה בְּחַלְפִין יִקְיִינֵיהּ יִי־הִלֵּה אֲגַב סוֹדֵר וּמִפְתִּין
לִּיתֵּי לֵיהּ סוֹדֵר וּלְקִינֵיהּ אֲגַב קִרְקֵעַ לִתֵּי לֵיהּ עוֹמֵד בְּגוֹרֹן קִמְ"ל
כְּשִׁאֲנִי שְׁלֵן אִיכְפֵּל תַּנָּא לְאִשְׁמוּעִין בְּגַבְרָא עֲרִטְיָלִי לִיתֵּי לֵיהּ כְּלוֹם
אֶלֶם ש"מ דְּלִין מְטַבֵּעַ נִקְנָה בְּחַלְפִין וְאִי לֹא חֲשִׁיב קִינִי בְּלֹא עֵדִים
לִישְׁנִין לִיתֵּי עֵדִים וְעוֹד דַּפְס"ק דְּסִנְהֶדְרִין (דָּף יא.) אֲמַרו רַבָּנִן פִּשְׁרָה
בִּיחִיד אַע"ג דְּפִשְׁרָה צִיֵּא קִינִי כְּדַמְסִיק הֵסֵם: **וְאִין צִרְיָן דְּיֹמֵר**
בְּתוּבוֹ. וְכוּתְּבִין בְּלֹא רִשּׁוֹתוֹ כֹּל זְמַן שְׁלֵל חוּר ב'ו' וּמִיחִיו יוֹכֵל לְחַזֵּר
ב'ו' כְּדִאֲמַרְיָן לְקַמֵּן ב'פ' הַמּוֹכֵר חֹת כְּסִפִּינֵהּ (דָּף עו.) זְכוּ בִּשְׂדֵה
וְזוּ לְפָלוּג וּכְתּוּבוֹ לֹא אֵת הַשְּׁטֵר חוּר בִּשְׁטֵר חוּר וְיִתֵּי חוּר בִּשְׁטֵר וְהֵא
לְאֲמַרְיָן בְּרִישׁ אַע"ג (בְּמַצּוֹת דָּף נה. וְסָפֵי דִּיהֵי כְּתוּבוֹ) כְּתוּבוֹ וְחִתּוּמֹהּ
וְהֵבִי לֵיהּ קִנִּי מִיֵּינִה לֹא כִרְיָן לְאִימְלוּכִי צִיֵּה לֹאֻ דּוּקָא מִשּׁוּם דְּאֲמַר לֹהֻ
כְּתוּבוֹ דִּלִּפִּי לֹא אֲמַר לֹהֻ נִמִּי כְּדִאֲמַרְיָן הֵכָא אֶלֶם מִשּׁוּם דְּצִיֵּי לְמִימַר
לֹא קִנִּי מִיֵּינִה כִרְיָן לְאִימְלוּכִי צִיֵּה אַע"ג דְּאֲמַר לֹהֻ כְּתוּבוֹ: **קִיּוּם**
שְׁמִירוֹת בְּשִׁשְׁשָׁה. אַע"ג דְּר"ג גּוֹפִיֵה ס"ל בְּסִנְהֶדְרִין (דָּף ה.) צ' שְׁטֵן
דִּינִיִּהֶם שְׁטֵן קִיּוּם שְׁמִירוֹת שְׁאֵנִי כְּדַפִּי־הֵא דִּלִּי לִיכָא אֶלֶם צ' מֵהֵי צִין
קִיּוּם שְׁטֵן לִשְׁטֵר שְׁמִירוֹת הֵימֵנו הֵכָא תִּרִי חֲתִימִי וְהֵכָא תִּרִי חֲתִימִי
וְדוּמָה צִבִּי עֵדִים שְׁמִימֵנו מִפִּי עֵדִים שְׁמִעְלָה שְׁהִשְׁטֵר כִּשְׂרָה וְעַד מִפִּי
עַד פִּסּוּל אֶבֶל כִּשְׂרָה ג' יִנְכֵר שֵׁסֶם צ"ד שְׁהִעִידוּ עֵדִים לְפִינִיהֶם עַל כִּתְּבִי
יֵדִם וְהִכְשִׁירוּ הַשְּׁטֵר וְדוּמָה לְפִסְק דִּין וְהֵא לְאֲמַרְיָן ב'פ' צ' דְּכַתּוּבֹת
(דָּף כב. וְסָפֵי דִּיהֵי וְהִלָּמָה) ג' שִׁשְׁבוּ לְקִיָּים אֵת הַשְּׁטֵר וּמֵת אֶחָד מֵהֶן לִרְיִיכִי
לְמִיכְתָּב בְּמוֹתָב תִּלְתָּה הֵיכָא וְחַד לִיתוּבֵיהּ וְאֲמַר רִי"ג וְאִי כִתְּבִי צִיֵּה צִי
דִּינָה תוֹ לֹא כִרְיָן וְהִלָּמָה צ"ד חֲלוּף הוּא דְּאֲמַר שְׁמוּאֵל צ' שְׁטֵן דִּינִיָּהּ
דִּין דְּכִתְּבִי צִיֵּה צ' דִּינָה דְּרַבְּנִן דְּבִי ב' אִשִּׁי וְהִלָּמָה רַבְּנִן דְּבִי ב' אִשִּׁי
כְּשִׁמּוּאֵל צִיֵּהִּה לֹהֻ לֹא שְׁמוּאֵל סוֹבֵר דְּקִיּוּם שְׁמִירוֹת בְּשִׁינִי: **ר' אֶלֶם**
ה"פ וְהִלָּמָה רַבְּנִן דְּבִי ב' אִשִּׁי כְּצִירָה לֹהֻ בְּקִיּוּם שְׁמִירוֹת כְּשִׁמּוּאֵל
בְּעִלְמָא אֶבֶל שְׁמוּאֵל מִנִּי סָבֵר שְׁפִיר דְּקִיּוּם שְׁמִירוֹת בְּג' אַע"ג דְּבַעֲלִמָא
צ' שְׁטֵן דִּינִיָּהּ דִּין כְּמוֹ רִי"ג וְאִתִּי ד' דְּרַב נַחְמָן גּוֹפִיֵה קֶאֱמַר צ"מ
(דָּף סא:) גְּבִי עוֹבְדָא דְּאִיסּוּר גִּיּוּרָא וְרַב סָפִירָא עוֹבֵד עֶסְקָא וְכוּ' מִשְׁמַע
הֵסֵם דְּתִרִי לֹאֻ צ"ד מִדְּקֶאֱמַר לֵיהּ וְיִל אִיִּיתִי לִי תִלְתָּה דְּפִלְגַת קִמְיִיָּה
אַ"ג תִּרִי מִגֵּו תִלְתָּה וְיִל ה

אמאן דלא צייט דינא ב'ו'. תימה מודעא דמאי אי דגיטין ודמנהא גליי מילתא הוא דודאי הוא אנוס בשום ענין שאין יכול לצא לבית דין' ואי דוציני והא אמר רבא לא כתבינן מודעא אוציני וכו' רבה ורב יוסף לית להו דרבא מ"מ הוה ליה למיפריי ולשנויי בדפריך בסמוך אנהדרבי ועוד והא אביי ורבא גופייהו דאמרי תרבייהו אפי' עלי ועלין אי לא אריי רבא מודעא דוציני וכי הוה מעשה דפרדיסקא לא שייך הכא דאפי' איית דינא פשיטא דכתבינן:

איבא

וְכֵן מוֹדַעַת צַפְנֵי שָׂנִים. מִי שֶׁאִסְקוּהוּ לִמְכֹּר וּלְיָתֵן חֵת שְׁלוֹ בְּעַל כְּרוֹת וּלְהַכְמוֹב שְׁטֵר מִכִּירָה אוֹ מִתְּנָה צַפְנֵי עֵדִים צָרִיךְ לַהֲדוּיעַ קוֹדֶם לָבֹן לְשֵׁנֵי עֵדִים וְלֹאמֵר דַּע לָכֵס שִׁמְכִירָה ^(א) וְאוֹ מִתְּנָה שֶׁל שָׂדֶה וְזוֹ שֶׁאֵין רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת לַפְּלוּגִי שֶׁלֹּא בִּצְרוֹן נִפְשִׁי אַעֲשֶׂה כִּי אֲוֹנָמִי וּמִכְרִימִי בְּעַל כְּרוֹת וְלֹא יִהְיֶה מִמֶּשׁ בְּתוֹכָהּ שְׁטֵר אַעֲשֶׂה וְהָיִים אוֹ לִמְכֹּר בְּתוֹכָהּ לִי צַדִּיקָה וּמִרְעָנָה לְשִׁטְרָה אֲפֹמִימִי שִׁמְכִרְתִּי מוֹדַעַת לַפְּנִיכֶס קוֹדֶם שֶׁנַּעֲשֶׂה הַשְׁטֵר. וְדוֹקֵא קוֹדֶם כִּתְּבִית הַשְׁטֵר אֲבָל אַחֲרֵי כֵן אֵין הַמוֹדַעַת שׁוֹה כְּלוֹם דֹּאס כֵּן כֹּל הַשְׁטֵרוֹת שֶׁבְּעוֹלָם כִּשְׁמִיחַטֵּר אַחֵר שֶׁנַּעֲשׂוּ וְנִמְסְרוּ כִּשְׁמִיחַטֵּר יֵבֵא לַפֹּסֵלֶן; וְאֵין צָרִיךְ לֹאמֵר לְכַסְּרוֹת יֵבֵא לַפֹּסֵלֶן; וְאֵין צָרִיךְ לֹאמֵר יִכְמוֹב. שְׁטֵר מוֹדַעַת. כִּלְכָּל דְּמִילְתָּא כֹּל מִיֵּדִי דְּזֻכוֹת הוּא לוֹ אֵין הַעֲדִים צָרִיכִין לִטְוֹל הַיָּמִנָּה רְשׁוּת. וְהֵא דִּלָּא כִּילִי וְתִנִּי לְהוֹ וְלִימָא מִחֲהֵא וּמוֹדַעַת וּקְנִין צַפְנֵי ב' וְאֵין צָרִיךְ לֹאמֵר כְּתוּבוֹ הֵינִי מִשׁוֹם דְּרַבָּא כְּדָאֵר לְהוֹ מִשְׁמִיה דְּרַבִּי וְלֹא חֲדָר יוֹמָא שְׁמַעֲיָה אוֹ אֲלֵא כֹּל מִילְתָּא שְׁמִיעָה בְּצַפְנֵי נִפְשִׁיהּ וְלֹא חֲבַרְיָנָהוּ רַבָּא כְּחָדָא כְּסָדֵר כְּמוֹ

ששמען. והיוו כדבצין ביטול מודעי בשטרי מכירה ומתנה דמעטה
לא חושיל המדועה כדמוכה בערין פכרם האומר בסופו (דף כא):
גבי גט דמהני ביטול המדועות והוא הדין לכל השטרות: הודא
בפני ב'. אדם שמודה לחבירו בפני ב' שחייב לו מנה ז"ל כתבזו שילום
הלוה לכתבו לו שטר למלוה לעדות דכל שעה שירצה לגבות חובו ויזין
שטרו על הלוה אבל שלא ברשות א"ל אין כותבין דחוב הוא לו וריא
דעל הלוה לכתבו והוא לא ז"ה איכא למימר דלא ניחא ליה לעשות חוב
שחייב מלוה בשטר דעד השתא הוא מלוה על פה ואע"ג דהוה בפני
עדים נאמן הוא לומר כל שעה שירצה פרעמי דקיי"ל (לקמן קט)
המלוה נאמן לחבירו בעדים א"ל לפרעו בעדים ועכשו כשיש צדו אין
הלוה נאמן לומר פרעתי אלף א"ר כיצא עדים שפרע בפניהם אפילו
הוא המלוה על הלוה כבז ד"כ כל ש"ה שחייב חייב לו גובה מנכסם
בזי חורין ואינו נאמן לומר פרעתי כ"ש בשטר שיש לו עדים: קנין.
סודר על כל דבר בפני ב' ולא בעי תלתא. ומשום דגבי קיום שטרות
אמר ג' הוצרך לפרש בכל הני דדי בשנים: ואין ז"ל כסובו. דמפרש
טעמא לקמן: קיום שטרות ג'. מי שיש לו שטר על חבירו וחושה
שמה ילכו העדים למדינת הים או מותו וכשיבא לגבות חוב הכתוב
בשטר יטענו הלוה כי פרע הוא או מזוייר הוא וינצטרך לקיים שטרו
בעדים המביאים תחומי דדי עדים שבשטר הוא ימלא כילד יעשה
הולך לב"ד ומביא העדים עצמן ומעידין על תחומי ידיהן בפני ב"ד
והם כותבים בסוף השטר למטה מתחומי העדים צמות תלתא כחדא
הוינא ונפק שטרא דא קדמנא ואתו פלוני ופלוני ואסידיו אחתימות

(א) כִּבְיֵי אִיתָא: אֲלָא אֲעֵי-
דק"ס, (ג) וּבִין הוּא בִּיבְמוֹת
לֹא: גִּטְיִין עַל, (ג) וְעֵי-
תוֹס' יבְמוֹת לֹא: ד"ה דְּחוּ
וְכו', (ד) נִבְגַּמ' שְׁלֵפִינוּ לֹא
מוֹכֵר רַב נַחְמֵן אֲלָא רַבֵּה דִּר רַב
הוּא הוּא דְקָאֵמֵר וְיֵל אִימִי
תַּלְתָּא וְכו' וְז"ל דְּבִרְס' תוֹס'
הֵיךְ קִבְּצוּי' דְּהֵאֵל מִיְהוּ
סִיָּה קְסוּמָא: רַבֵּה לֹא מִי
אִיתֵמֵר עֲלֵה וְכו' אֲמַר רַב נַחְמֵן
וְכו' קָאֵת קְשָׁה,

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה וכן מודעא
וכו' דעו לכם שמכירה או
כל"ל ותיבת זו נמחק:

מוסף תוספות

א. דומיה דספר הקנהן
רש"י עיי' ע"כ. א. ארמזין
מנחות (ק:) כל שני
הוא לביהל ביהל מבעבט
ב. מוס. עיי' ע"כ. א. ה. המה
כך, כיא שרור בביד.
מנחות כ מדר"י ויזמן.
[דע דאז חזר בכתב דע
אחד כזה פה קא מפרשין
דמשמע דאז שניש שניש
אפי' בשת' אגרות
מפרשין. מוס. מנחות :
ע"כ. מה שר' מוס'
ו. ה. ולחתיך א.
דחור' ילי' דרס"א אפי' ש
תנאקת חכמים א.
שתתליה המחאה אלא דעת
ההקדוק, מ"מ צ"ח דהר
המערער אפי' דאז שניש
וינאח ליה שניש מ"מ
דעת דז מנייהו ביהל
קבל' דמועיל לריאה
אפי' שניש אלא מדרת
שניה. עיי' ע"כ. שם מוס'
ג"כ. א. אלא ה"ק קני
היגיל בפני שניש א.
מנח. מנח. מוס. קדושין
ספ. : וי' כי אלא הווא
מילתא ושיבחה הווא שניש
בנורא אלא בדר' וקדושין.
עיי' ע"כ. מוס. א.
כמה דלא דור ביהל ורצה
עיי' ע"כ. מוס. קדושין
הווא : דהא רב חנני
ס"ל (שמואל) דשניש בפ"ק
דמנחות. דרשניש שניש
דיניה דין וי' נחמן גופיה
סבר דקוס' שניש שניש
שלשה. מוס. מנחות כ
עיי' רש"י. מוס. סביוני
בניש. עיי' ע"כ. אלא מילתא.